

۱ - در تمام گزینه ها جز تشخیص وجود دارد.

- ① باد چنگ می انداخت
② درختان کهن به جان یکدیگر افتاده بودند
③ از جنگل صدای شیون زنی که زجر می کشید، می آمد
④ باد می خواست زمین را از جا بکند

۵۳۵۰۲۶-# ن-م- سخت- دریافت

۲ - در همه ابیات به جز بیت ، آرایه «تلمیح» به کار رفته است.

- ① ما درد دوست پیش حکیمان نمی بریم
② ساقی بیار می که مسیح و حکیم ماست
③ مکن شتاب به هر ورطه ای که افتادی
④ ماه مصر بر آمد ز چاه، زندان یافت
⑤ بهرام که گور می گرفتی همه عمر
⑥ دیدی که چگونه گور بهرام گرفت
⑦ روزی اگر صد هزار بار کنم شکر
⑧ باز بود نعمت ز شکر من افزون

۵۳۱۵۱۷-# ن-م- سخت- قلم چی

۳ - در کدام گزینه، آرایه های «مجاز، مراعات نظیر، تضاد» موجود است؟

- ① جگر سنگ به جوش آمد و ما سنگ دلان
② دیده نمناک نکردیم در این فصل بهار
③ ساقی بیا که دور گل است و زمان عیش
④ پر کن پیاله و مخور اندوه بیش و کم
⑤ شهباز من که مه آینه دار روی اوست
⑥ تاج خورشید بلندش خاک نعل مرکب است
⑦ چو غنچه بر سرم از کوی او گذشت نسیمی
⑧ که پرده بر دل خونین به بوی او بدریدم

۴۹۷۵۱۰-# ن-م- متوسط- قلم چی

۴ - در کدام گزینه آرایه حس آمیزی مشهود نیست؟

- ① نور می نوشد مگو نان می خورد / لاله می کارد به صورت می چرد
② رنگین سخنان در سخن خویش نهان اند / از نکبت (بوی خوش) خود نیست به هر حال جدا گل
③ تیرگی می آید / دشت می گیرد آرام / قصه رنگی روز / می رود رو به تمام
④ تا رفتنش ببینم و گفتنش بشنوم / از پای تا به سر همه سمع و بصر شدم

۴۳۰۲۰۴-# ن-م- متوسط- قلم چی

۵ - کدام سه آرایه هر سه در بیت زیر هست؟

«به جز از علی که آرد پسری ابوالعجایب که علم کند به عالم شهدای کربلا را»

- ① تلمیح، جناس، کنایه
② حسن تعلیل، تشبیه، شخصیت بخشی
③ تلمیح، ایهام، مجاز
④ تشبیه، جناس، تضاد

۳۳۹۷۲۳-# ن-م- متوسط- قلم چی

۶ - در کدام بیت جناس همسان دیده می شود؟

- ① بر روی چون مه ار چه بتابی کمند زلف
② باری به هیچ روی ز من روی بر متاب
③ یک ساعت از آن لب میگون شکیب نیست
④ سرمست را شکیب کجا باشد از شراب
⑤ آب رو ریخته ایم از پی یک جرعه شراب
⑥ گرچه کوثر نمی از جرعه پیمانه ماست
⑦ هر کسی را تو اگر زنده به جان می بینی
⑧ جان هر زنده دلی زنده به جانانه ماست

۵۳۵۳۹۲-# ن-م- سخت- دریافت

۷ - در کدام بیت کنایه های بیشتری دیده می شود؟

- ① دامن هر گل مگیر و گرد هر بلبل مگرد
② طالب حسن غریب و معنی بیگانه باش
③ دامن کشان که می روی امروز بر زمین
④ فردا غبار کالبدت بر هوا رود
⑤ بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک
⑥ بگفت آنکه که باشم خفته در خاک
⑦ نه دستی داشتم بر سر نه پای داشتم در گل
⑧ به دست خویش کردم این چنین بی دست و پا خود را

۸- واژه «سر» در کدام بیت مجاز نیست؟

- ① کار با عشق فتاد، از سرم ای عقل برو
② عذری بنه اول که تو درویشی و او را
③ مگر که سر بدهم و نه من ز سر نهم
④ مشک با حلقه موبت سر سودا دارد
- چه دهی و سوسه دیدم هنری نیست تو را
در مملکت حسن سر تاجوری بود
امید وصل در این ره چو پای بنهادم
کج خیالی است مگر مشک ختا را سوداست

۴۶۵۵۳۷-#نم- متوسط- خارج از کشور

۹- در کدام گزینه، آرایه‌های «کنایه، مراعات نظیر، تلمیح، واج آرایبی و جناس ناقص» وجود دارد؟

- ① در پیشگاه اهل خرد نیست محترم
② با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است
③ در دفتر زمانه فتد نامش از قلم
④ هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت
- هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت
ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت
هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت
آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت

۴۰۷۳۰۴-#نم- سخت- متد

- ۱ - گزینه ۳ تشخیص این است که فعل، صفت، عضو و یا ویژگی انسان برای غیر انسان به کار رود. در این گزینه چون فعل انسانی زجر کشیدن برای «زن» آمده است، تشخیص شمرده نمی شود. در دیگر گزینه ها چنگ می انداخت، به جان یک دیگر می افتادند و می خواست از جا بکند به ترتیب برای باد، درختان و باد ایجاد تشخیص کرده است.
- ۲ - گزینه ۴ گزینه نخست: تلمیح به دم مسیحایی حضرت عیسی (ع) دارد که با دُمش مردگان را زنده می کرد و بیماران را شفا می بخشید. گزینه دوم: ماه مصر حضرت یوسف (ع) است که از چاه بیرون آمد و بعد از مدتی به زندان افتاد. گزینه سوم: تلمیح به افسانه بهرام شاه که هنگام تعقیب گوراسی سفید، به شکاف کوهی رفت و ناپدید شد. (بیت چهارم: نگفته است که شکر نعمت، نعمت‌ها را افزون می کند.)
- ۳ - گزینه ۲ دور گل: مجاز از بهار / عیش و اندوه: تضاد / پیش و کم: تضاد / ساقی و پیاله: مراعات نظیر
تشریح گزینه‌های دیگر:
- گزینه ۱: «معنای بیت: در این فصل بهار حتی سنگ به بی‌قراری مبتلا می‌شود، اما چشمان ما بی‌رحمان حتی تر نمی‌شود.»
گزینه ۳: «مه و خورشید» و «نعل و مَرکب» مراعات نظیر / مجاز و تضاد ندارد. معنای بیت: «معمشوق من که ماه، آرایشگر اوست، تاج خورشید که در بلندای آسمان قرار دارد، خاک نعل اسب او محسوب می‌شود.»
- گزینه ۴: «غنچه، نسیم، بو، مراعات نظیر / «سر» مجاز از «وجود»؛ معنای بیت: «همانند غنچه از کوی او نسیمی به من رسید که در هوای او بی‌تاب و بی‌قرار گشتم.»
- ۴ - گزینه ۴ در این گزینه حس آمیزی به کار نرفته است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
۱) نوشیدن نور
۲) رنگین بودن سخن
۳) رنگی بودن قصه روز
- ۵ - گزینه ۱ تلمیح به واقعه عاشورا و جناس بین علم و عالم و «علم کردن» نیز کنایه دارد.
- ۶ - گزینه ۱ در بیت پاسخ، واژه «روی» در دو معنای «دلیل» و «چهره» به کار رفته و جناس همسان ساخته است.
- ۷ - گزینه ۴ گزینه نخست: «دامن کسی را گرفتن» نشانه و کنایه از یاری خواستن از اوست.
«گرد کسی گشتن» نشانه و کنایه از در خدمت او بودن است (هنوز هم می‌گویند: دورت بگردم!) «دو کنایه گزینه دوم: «دامن کشان رفتن» نشانه و کنایه از نازیدن به خود و زیبایی‌های خود است.
«به هوا رفتن غبار کالبد انسان» نشانه و کنایه از مردن اوست «دو کنایه گزینه سوم: «پاک کردن دل از مهر کسی» نشانه و کنایه فراموش کردن اوست.
«خفتن در خاک» نشانه و کنایه از مردن است «دو کنایه گزینه چهارم: «دست بر سر داشتن» نشانه و کنایه از افسوس و حسرت است. «پا در گل بودن» نمونه‌ای و کنایه‌ای از درماندگی است.
«انسان بی دست و پا» نمونه‌ای و کنایه‌ای از انسان گرفتار و عاجز است. «سه کنایه
- ۸ - گزینه ۱ در این گزینه سر به معنای خودش آمده است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه ۲) سر: مجاز از قصد
گزینه ۳) سر اول: مجاز از جان - سر دوم: مجاز از فکر
گزینه ۴) سر: مجاز از قصد
- ۹ - گزینه ۲ در گزینه ۲ تهی بودن جیب و جام از مال و می: کنایه از فقیر بودن
«جیب و مال» و «جام و می»: مراعات نظیر
«جمشید جم»: تلمیح تکرار صامت «م»: واج آرای
«جام و جم» و «مال و ما»: جناس ناقص
در بقیه گزینه‌ها همه این آرایه‌ها موجود نیست.

پاسخنامه کلیدی

۱ - ۳

۳ - ۲

۵ - ۱

۷ - ۴

۹ - ۲

۲ - ۴

۴ - ۴

۶ - ۱

۸ - ۱